

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

" ХІРУРГІЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ОНКОЛОГІЯ ТА НЕЙРОХІРУРГІЯ "

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК44**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **4**
Семестр(и): **VII (осінній) або VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **1,0 кредити ECTS (30 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **ОК7, ОК13, ОК18, ОК19, ОК20, ОК32, ОК34**

Кафедра/підрозділ: **кафедра неврології з курсом нейрохірургії, пр. Незалежності, 13, КНП ХМР «Обласна клінічна лікарня»**

Керівник освітнього компонента: д. мед. н., професор П'ятикоп Володимир Олександрович,
email: pyatikopv@gmail.com

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=395>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Нейрохірургія» в структурі освітнього компонента «Хірургія, в тому числі онкологія та нейрохірургія» для лікарів-стоматологів є спеціалізованим клінічним курсом, сфокусованим на патологіях, що знаходяться на межі компетенцій нейрохірурга та щелепно-лицевого хірурга. Враховуючи обмежений час, курс не ставить за мету підготовку хірурга для операцій на мозку, а зосереджується на діагностиці, сортуванні та наданні першої допомоги.

МЕТА КУРСУ: Набуття здобувачами освіти компетентностей щодо своєчасної діагностики поєднаної краніофасіальної травми, виявлення симптомів ураження головного мозку та черепних нервів, визначення тактики маршрутизації пацієнта та надання екстреної домедичної та медичної допомоги на догоспітальному етапі при нейрохірургічній патології.

Головне завдання — навчити майбутнього стоматолога не пропустити небезпечні для життя стани (наприклад, струс чи забій мозку) у пацієнта, який звернувся з приводу перелому щелепи або зуба.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Знати клінічні ознаки струсу, забою та стиснення головного мозку, симптомокомплекс перелому основи черепа (симптом "окулярів", лікворея з носа/вуха, симптом Беттла).
- Знати Показання до нейрохірургічного втручання при невралгії трійчастого нерва (коли консервативне лікування неефективне).
- Знати алгоритм дій лікаря-стоматолога при виявленні у пацієнта в кріслі ознак гострого порушення мозкового кровообігу або судомного нападу.
- Вміти Оцінювати рівень свідомості пацієнта за шкалою коми Глазго (GCS).
- Перевіряти зіничні реакції (симетрія, реакція на світло) для виявлення ознак дислокації мозку.
- Діагностувати назальну та вушну лікворею (витікання спинномозкової рідини) при травмах обличчя.
- Надавати першу лікарську допомогу при відкритій черепно-мозковій травмі (накладання асептичної пов'язки, іммобілізація).
- Інтерпретувати базові патологічні зміни на рентгенограмах черепа (лінійні переломи склепіння та основи черепа).

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (4 год.):

1. Травматичні ураження нервової системи. Черепно-мозкова травма (ЧМТ). Судинна патологія головного мозку. Гостре порушення мозкового кровообігу (ГПМК) за геморагічним, ішемічним типом. Судинна патологія головного мозку – артеріальні аневризми, артеріовенозні мальформації, каротидно-кавернозні співустя.
2. Нейроонкологія. Пухлини головного мозку та спинного мозку. Гідроцефалія. Функціональна та відновна нейрохірургія. Хірургічне лікування больових синдромів. Невідкладна допомога в нейрохірургії.

Перелік тем практичних занять (12 год.):

1. Травматичні ураження нервової системи. Черепно-мозкова травма (ЧМТ). Судинна патологія головного мозку. Гостре порушення мозкового кровообігу (ГПМК) за геморагічним, ішемічним типом. Судинна патологія головного мозку – артеріальні аневризми, артеріовенозні мальформації, каротидно-кавернозні співустя.
2. Нейроонкологія. Пухлини головного мозку та спинного мозку. Гідроцефалія.
3. Функціональна та відновна нейрохірургія. Хірургічне лікування больових синдромів. Невідкладна допомога в нейрохірургії. Залік.

СРС (14 годин) спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: роз'яснення, бесіда-дискусія, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці вивчення курсу середня оцінка за освітній компонент конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Оцінка підсумкове заняття становить від 3 до 5 балів та враховується під час визначення загального балу з дисципліни (ЗНД).

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Нейрохірургія: Підручник – 2-ге вид. /За ред. акад. В.І. Цимбалюка. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 360 с.
2. П'ятикоп В.О., Кутовий І.О.. Методичний посібник по нейрохірургії.- . Харків.-2018.- 137с.
3. Посібник з нейрохірургії. В.О. П'ятикоп, І.О. Кутовий, Ю.Г. Сергієнко та ін.; за редакцією В.О. П'ятикопа. Київ, "Медицина" 2019. – 152 с.
4. П'ятикоп В.О., Кутовий І.О., Сергієнко Ю.Г, Завгородня Н.І., та інші. Методичні розробки по нейрохірургії для лікарів-курсантів неврологів, нейрохірургів, студентів медичних та стоматологічних факультетів.-Харків, Влавке, 2016-140 с.
5. В.М. Шевага, А.В. Паєнок, А.М. Нетдох та ін. Нейрохірургія: підручник (українською мовою) – Львів, ПП «Кварт» – 2016р. – 206с.
6. Стандартизація в нейрохірургії. Частина 1. Травматичні ушкодження центральної та периферичної нервової системи/ За редакцією Є.Г. Педаченка – Київ 2019 – 152 с.
7. Стандартизація в нейрохірургії. Частина 2. Нейроонкологія/ За редакцією Є.Г. Педаченка – Київ 2019 – 151 с.
8. Стандартизація в нейрохірургії. Частина 3. Судинні захворювання/ За редакцією Є.Г. Педаченка – Київ 2019 – 96 с.

В.о. зав. кафедри неврології
з курсом нейрохірургії
Професорка, д. мед. н.

Наталія НЕКРАСОВА